

Landskap: Skåne Upptecknat av: G. Sundberg
 Härad: Bara Adress: Lund
 Socken: Lomma Berättat av: Hjalmar Frisén
 Uppteckningsår: 1934 Född år 1892 i Lomma

Uppteckningen rör hästgarn 1-5

glir 6-9

julle 10-12

lyster 13-15

vittlingesnöre 16-20

Sällgarn sätt 21

" drög. 22-28

Kulbenättingar 29

Torskgarn 30

Mundegarn 31-32

ålarer 33-35

Momgäddelkroki 36-37

ålaruppa 38-40

Skriv endast på denna sida!

59 sid.

5133

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Galäråmme 41-44

Helkvar 45

Agmusa 46

Lendusor 47-48

vad 49-51

Isab 52-55

Ålbottengarn 56-58

mjärd 59

Kastegarn: Av denna kan man ha många olika typer. Man har både stora och mindre bitar. Vanligen är det dubbel och 2:a för alla längt. Det ser ut till formen som en stark bult. Om man börjar med den övre delen, så består den av en rund ring, som är gjord av ett halvt kolven. På denna är nätet spant över. Detta är ungefär tre alnar långt. Sedan denna ring löper ett spöformigt stycke, som detta gjord av kolven. På denna övre kant sitter dubbla rader med hål, som man vanligen ser ut med kniv. Dessa två placeras pretty ovanför och under. Från denna hål på ryggen av den, som ligger dubbel i denna men sedan radiant utskäddade till kanten på nätet. Där var de förtade i blyhalv, något stene är en lilesabakula. Dessa hade hål mitt i genomsnitt och dängum var kanten dragen. Dessa bestod ibland

(Svenska fästskedet
fästskedet
eg.)

är hästtagel, som man klypte hos hästslaktare,
 eller av lampa. Färbarna sattes på en tunn
 arstads fad varandra. Allra tillbehörden man
 mestadels själv. Man smälte själv blg om
 stöpte del i små bänformar, som man själv gjorde.
 I de andra änden på komet var fast en lång
 lind, c:a 20 femmer. Nätet var oftast brutet
 med 12-15 tidsigt bomullsgarn. Även detta gjorde
 man själv. Man satt i enda så långa vintertiderna,
 då andra hade brud för att få till att gå, om
 gjorde nät. Man lade tråden om en spole eller
 sligtel, som man hade hallos med om satte sedan
 den på ett bord, varmed man tog snitt efter.
 Den stora masken man ville ha. Sked ett bord
 man en trådt, som var c:a $2\frac{1}{2}$ tum hög, 2 tum
 lång om den var något bredare upptill samt avsmalnade
 nedtill utom en kil. Nuomna kiper man tiden

(Skall vara härtom
 räknat från bindaren
 cgl.)

nät färdiga.

När man kastade ut nätet, så fattade man
en hand i nethanten, i bland den vänstra och den
andra i nedre delen av nätet samt i linan, som man
även lade löst om axeln. Det följde em, att man
tog kanten av nätet i munnen. Vid kastet kunde
onen sträcka nätet antingen åt höger eller åt
vänster. Det väsentliga var, att man med kraft
fölte att göra detta, så att detta fick en stor utgång
hastighet som möjligt. Det förmodas naturligen både
vara en önska att handtala nätet, så att det
fick stark hastighet och att det vid nedslaget
bredde ut sig till hela sin längd, då det
sjönk till botten. Någon längre tid fanns det
ej ligga i nethanten, men drog nästan medel-
bark upp det genom att fånga en linan.
Så kunde man hälla på flera gånger, tills

Men ^{fått} så mycket fisk man ville ha. Man kunde
ibland få hela fennor fulla.

Man kastade nätt båd på djupet och grunt vatten.
mest i ån. Man har sålunda nättsträcker blott
i Slöja ån och i Lode å. Man har sålunda
auvande ådarnas nätt vid Kutröskan.

Man auvande dessa nätt mest om våren
d. v. s. april - maj månad. Det brukar ju
abme och möt (vilt) gå in i ån för att leka
och då upphädes de ibland i stora stinn. Man
kan ibland få de stora och lilla rindamlingar
på stinnarna eller på vassan vid bantarna. Sedan
dessa blivit så slut, gå de ut i havet
igen. Man tog fisk i nätt även på korten.
Det berättas att de vattnet i havet bli kallare,
så där fisker sig därifrån in i åarnas ån. Det
kunde man passa på och fånga den med kast.

Glej. Bland de naturliga, som man använder för mysket, står qvällen en särskild plats. Men kan användas mysket dels på grund dess lätthet att ge mysket fisk och dels på grund dess mysket enkla och tämligen snabbt tillverkade konstruktion. Men bekräftar vi endast några punkter om lite ställdes dukt. Sedan kunde man för hertigt göra en sådan att sig. Men dessutom får man taga hänsyn till att qvällen "fisklighet" d. v. s. förmåga att ta mysket fisk berodde på att det förelåg mysket fisk i sådana att den där hade goda möjligheter genom dämpad föda att förplanta sig under mysket gynnansamma betingelser. Om man ser på allt detta, så förstår man, naturligtvis, följande och användes så allmän bland folk, som borde utredas.

För att nu i kortet nämna några ord om dess enkla konstruktion, så består den här man taga

av två delar, nämligen ett stativ, som bär upp det
chela samfundet, och stälthärd eller brennålsåsa, som kallas
över stativet på ov- och sidorna. Sedan kommer hättel
ett par båg, som bär upp stativet och ge det stöd.
Samma kallas även för stävor. Sams antal kan vara.
Vänligen kan man en i vardera ändan, i början av stativet
samt en stäveribla, som ge utmed gläns ^{hela} pyggyplan
och förbinder de samman båda ändarna samt
ge stöd åt det hela. Det kan förklaras, att man
kan upptäcka en båg i mitten, ibland flera b.o.m.
typer, som, de sitta på benligt och vil avväg, i
förhållandet till dess vänghet, avstånd från varandra.
Materialet till gläns är antingen ~~stål~~ järn
järn, eller gjutjärn varl. $\frac{1}{4}$ järn (1/2), massiv.
Den var är mycket olika längd berende på
användningen om dess förlängning och plats för
den användande. Det finns gläns, som är tre-

Stell fyra meter längd och det finns ändarna,
som endast är en eller två meter. Bredden är
vanligen $\frac{1}{2}$ -en meter. Sjåren ständigt består
rikande stänger av tråd horisontellt eller längsgående
och tråd hängande i rätlinjer för. Sena är
spikade eller nitade fast vid varandra. Sedan
har över detta spärre nätet, som då hålls väl
stängt av bågen och "supplenen". Nätet är
gläns öppet.

Använder man bomullsgarn till nät, då trög man
vanligen sexhårigt fadent.

Sjåra fiskemetoden vid gläns användande var
mycket enkel. Man satte endast ned gläns på
kant eller på träen på botten, alldeles invid åkanten
eller kanske ett stycke längre ut. Vid åkanten
bruka det förkomma mycket med s.l. kladda-
fång och som denna är en mycket ontgiltig

fiskhållsplatser för fiskarna, så har man nästan sig
mycket sällsynt fångst. Det brukar vara alldeles
gynnsamt ord de till fallen, då fisken lekter.
För att nu få fisken i gläsen, brukar den man, som
har en stor meter lång stäke i handen, gå och stå
i vatten eller bland trägen och drängarna skänka
fiskarna upp i dea vilställen och då kan det
hända att de i sin förvåning tar sin tillflykt till
gläsen. Sen om håller gläsen, måste de skyndsamt
dra upp den och slänga innehållit i en medkved
korg eller funna.

Det bör anmärkas, att när användandet skall den
naturliga tiden som närmast hoppas och
den fristiden sånd utåt.

Man fiskade med gläse nästan hela året.
Det var mest på vår tid. Man kunde få öre
småt, skall om en annan gårdas.

Pille. Denna är ännu av en mycket ^{enkel} form. Den består
 af acetyltrö eller linen, som mäter en längd af 2
 fannar rengör men denna kan räddas, beroende på
 vilket djup man önskar användas pillen. Sedan
 är ^{den} fast muddert sin ände i en ögla i pillen. Denna
 är en tre fem lång blytt, som man gjallar gör. Men
 köper riktigt bly hos handlanden. Dessutom har man
 en form af pillens stöcke utskuren i trä eller har man
 två gjutjärnsbitar, som stöta mot vidolarna mot varandra.
 I samtill är denna utfärdade av mycket som motsvarar
 pillens stöcke. I denna former stöper man nu det smälta
 blyet som i denna blyggen man har två stora ålkrökar,
 som vilande bli pågjutna i blyet. I formarna fyllas
 tomrum öfver för behållarna.

Den fyll, som man huvudsakligen tar med pillen,
 är trösk. Denna är på fast i de månader, då
 det fyller "r" i denna. Allmänhet blyet blev det på

men under julitiden och kort tid därefter samt på
hösten och vintern. Det är i synnerhet denna tid
som man julkade mycket. Under sommaren är ju
efterfrågan efter fisk på mycket mindre, den
är ju så gyllbar i handeln ju längre ar folk
allmänheten skyr att köpa fisk under denna tid.
Det är särskilt under vintern som man i stort
ägnar sig åt detta för i tiden då det
är mycket kallt och man måste ha mycket
fisk i sin fisk att kunna julka. Man hade ju
nått så betydligt under denna tid. Det egentliga till-
förelle var ju då slut.

Man släppte nu julen med lenar. Lenar var
oftast gjord av bomullsgarn och 15. Klockan
är försedd med hellingar för att julen bättre
skall hänga på. Vid julen skall man ju låta
lenar släpa på bottens sten den skall hälla

En fjärr öu botten. Vanligtvis dyper de när fiskar
är en 10-15 fjärr, eller vid stursholms tillfällen efter
strömdraget. Under fisket stränge piller i vattnet
och i spegeln liknar den en fisk eller fisk, ruffa
konen med begärlighet huggar efter den. Finner
skall hållas väl spänd, så att varje hugg på
barkarna omedelbart märks hos den fiskade.

Om tur är god, kan man få sex - tio kilo.
Man tog ibland ut i sin båt och stannade inte hela
dagen, om man hade mat med sig.

Man kan ju få fisk inte blott på piltill utav är i
Väst, som numera är mycket vanligare. Nu
kan man mest piller leygande om en generell
förelagd brasker på gångar förs förs på
någon lyfta i båten och om man tar fram
och försöker på någon komma och begär att få
se den.

Späta. För i tiden fiske man mycket med
ljuster. Man tog särskild mycket ut med
Sådana. Man hade olika typer. Man
använde dels en Typ, som liknade en grep.
Den bestod således av en smal del, varl. best.
av ett läte och på denna hade man sedan
satt ett Skuter, på vilket om del 4-5 ^{utlöpare} ~~taggar~~
satt ut. Topeten på denna sattes sedan taggar
som sträckte sig snett uppåt. Mellanrummet mellan
taggarna fick vara mycket litet, så att även en
liten komma igång utan fastnade i denna. Den
annan Typ, som även mycket användes, liknade
denna. Man hade således 3-5 utlöpare men
sedan sattes på varje utlöpare 3-5 taggar, som var
sittade snett uppåt och även sattes försigtigt fast.
Med dessa ljuster gick man nu utmed stranden
natten och drog efter även. Speciellt där det

5133

färens gröt om bluddarfärd, kunde man få
 ganska mycket ål, om man var tillräckligt
 snabb att ta den på dystran. Men ibland
 kunde det hända, att då man stack efter den
 så fastnade den delvis men delvis simmade den
 den riq. Man kunde få en del av skinnat på
 kirket eller något mera. Därför kunde det
 hända, att man snijade fisken om då kunde
 det ju om en betraktas om djuppligast. Men
 man man sökt att ändra på del, så det bli
 mera humant. Man har i stället för ullöpare
 som var av gjutjärn och stöpta i ett stycke,
 utpunderat en ny typ, som mycket användes på
 den ställen. Man har sålunda tillverkat
 dessa ullöpare av järn. Det så att när
 ålen kommer på dystran så fäddas sig ^{dessa} tangarna
 om där sig till ~~den~~ man om ålen fastnar där i

Skriv endast på denna sida!

 14.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

5133

4. dero. Men därvid rhadas den ike, så att
Minnenet går o den. Utögnen blir denna fiskemetod
Inera heman än det föra.

15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vittlingströb. Den fink, som är mycket våldsmakande är vittlingen. Denna trög man ibland i gännen men lika ofta på fink, som den på kull. Det redskap, som man har, för att ta vittling, är av mycket enkelt slag. Man har en lång kina, på 12-15 fannar. Den nedre delen på denna är dragen genom en blyhydra, som är spolförmigt till sitt öfriga. Den är bredare på mitten och avsmalnar mot båda ändar. Denna trösklade man spolar. Man börjar bly hos handlanden. Sedan hade man en form, som var utskuren i en träbit. Den hade samma storlek och bredd som blybiten. Det främre är, att man hade två halvor av gjutjärn, som voro utfallande i tvärsnitt som stora tätt till varandra. Man smälte nu blyet i formen och lät det stelna. Man passade på att dra en stålknä genom det smälte blyet för att på ett lämpligt sätt avsmörja. Sjörens lenen slutade med, sedan den passera blybiten med en ögla, som var fästad om en bom, som var

gjord av ständigen grov ståltråd. Den kom att däckas
hållas kvarstänga på en väg. Den var sex tum lång
åt raderia hållet. Spårar blyglösa var ungefär
tre tum lång. I raderia änden på denna tom, var
fäst en tross med en vanlig ålströmm: 2. Dessa tross
var lika alla lång. Som agn på kuskarna använde
man en bit fisk, som trädde över kuskarna försiktigt.

Man skedde detta fiske under hela året. Särskilt om
vintern tar man viltling på handsvind. Man förhåller
viltling på djupt vatten, där det var en 8-10 fannar.
Man sju sig ut i sin fiskebåt och lägga sig för anken på
ett län plett håll. För att man skall ligga säker, så att
ej eventuella bristgångar eller ställe blott skada genom fiske
smöjst, måste man ha en kraftig båt och för öfrigt mycket
starka linor, som ej går i sönder på nattet om dessutom måste
^{man} vara stadigt fäst vid stora och tunga draggar, som för

Minde, att låten därefter under fisket. Man kan vara flera
i en sådan båt. Någon kan stå i frier, i annan i alstora
och ett par eller tre på vardera sidan.

Vid själva fisket måste man vara nogg med att
linan, som genom blytyngden (sänket) medelbart går
till botten, ej får släpa utmed den rita korskarna
och stå en famn eller en halv öre längre. Man
måste hålla linan väl spänd, så att man medel-
bart kunde hala upp ^{den} så man märkte, att den
kändes tung och del sigade i korskarna. Skede man
fått upp, så tog man fisken av fisken och slängde sedan
ut den igen.

Man låg vanligen ute om förhållande hela dagen,
omfi man hade mat med sig.

Så man begär sig ut för att fiska vittling, så fick
man inte hoppas på att få mycket fisk. Den

är mycket mindre än torken, bara 5-6 tum om de smita.
Jämför den ej i storm på som villen om fl. fiskar göta
fiskarna alltid en och en. Den är smallest mycket
omtygligt för att den är så viltomkande.

Om man som riktigt i regn hade god tur kanske
man kunde få ett dusin eller mera.

Man kan ta vittlig utom på både år i garn. Men
som den är mycket liten, är den ord att ta i
de vanligaste torngarnen, helst som den har en
så spetsig nos. Man måste ha garn med fina
nålar. Men dessa kunde man ej köpa eller skaffa sig
för annat håll utom man måste själv göra dem.
Men då detta blev en mycket kämbar ekonomisk
utgift, som ej stod i något förhållande till inkomsten
för fisket, så kan man ej tro att man det.
Man fiskade vittlig med handsnöre på vägen om korten.

5133

Men öfver vintern, då isen låg öfver bulten, kunde
det kännas, att man, om man hade gått om till, gick
ut om morgnarna i denna med ett spetsigt snö-
stappt och snöigt dött.

Som beti användes icke blott till en viltning äter
än annat ex, en bit kolskott eller dyligt.

20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Silbagarn. Man hjälper först mellan silbagarn, torsh-
or hendergarn försiktigt med armbådar i markens
stolte.

Alla de garn eller nät, som man använder för
att fånga fisk med, kallas allmänt nätgarn.
Med armbådar i silbagarn förskjuter en viss skillnad
mellan botten- och djur- eller fiskegarn. För i tiden
använde man de föra myskel mena är nu.
Var finns det nästan endast djurgarn.

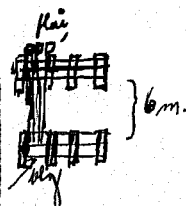
Skillemåden. Mellan dem är i viss ^{del} betydelse. Med
botten-nätgarn är ytan djupare som silbagarn.
De är så breda ^{quadrata} (djupa) och mycket lättare
blända med flod än dam, vilka dessutom är
mycket mindre. Tjunderhanten på nätet för
ett band av linor, i vilket man placera
garden stora stavar för att hålla nätet nere
vid botten. Man sätter dessa var som helst

i Öresund. Skontom har man först vid denna
stom draggen, en på varje ändan. Skonten är
mycket tung och väger om 15-20 kg samt är
fästade med fyra kölar. Från draggen går
det en lina, som kallas "fod" och denna är
fäst i garnet. Skonten går det en lina från
dragen till en prick i anten. På yttersta
pricken har man en flagga, på den innersta har
man en. Dessa tjäna till vägledning, var garnet
är medräkt, så man sedan skall ta upp det.
Sillagarn. Skonten är vanligen 1600 maskor lång.
Den hade man kontare garn. Man hade den
som endast var 12-1400 maskor lång. En
sådan sjuka kallas ett halvt garn. Så man
far ut för att sjuka till har man 24 sådana
halvor med sig i båten. Maskornas storlek
bero på antalet bod. Det går ^{två} bod på en

maska. Vanligen är de 24-25-26-31-33 bord
på aln. Ett garn är 10 alnar djupt eller rätat
i bord 200, vilket blir detsamma som 150 maskor.
Lette knytes av egyptiskt bomullsgarn nr. 50-60
sextrådig. Men rätade med, att det skulle
vara ett fem mellan varje maskelänk.
Spärr, leran som går i över- och underkanten
kallas på tillaggen för simmes, på torshornen
för faln. Den är vanligen gjord av tvärlagda nör-
trådig bomullsgarn. Från överkanten hänger ned
korshår, som är förtygda vid simmen. Den
är mycket stor. De mäter $2\frac{1}{2}$ tum i längd
2 tum i höjd och en tum i tvärlängd. Den sitter
på en alns avstånd ungefär på midjan. I under-
kanten på simmen är förtygda spölspröms
blyttar, som är sålunda och vanligen som
vanligen av drägen. Den är tre tum lång.

Man håller detta för att de är "kötter" på
simmen. De sitter på en famers avstånd från
varandra. Utom bly, har man ^{man} på ändarna, i vilka
stora stavar brukar sättas. Man försöker att
hålla garnet nere, med en korkplatta, som är mycket
lätt, över att hålla nätet upprätt.

När man varit ute och fiskat och kommer hem
så läser man först nätet på fiske och sedan
lägger man dem i sina tråg, i vilket finns en
halva i varje. Sedan dräcker man nätet att
torka på särskilda räcker, som består av stöppade
på dem - de meter avstånd från varandra, förnads
med varandra medelst järnthärd, som sitter en tråd
meter ovan masken. På denna utbreddas man
garnen, varje halva för sig, i rad efter varandra.
Man lägger korkplattan på ena och blyen på (andra)
nästa rad. Som beskrivning för begreppet är

Den rader utlägges man till "bolaget"
 fyra kronor om året. Varje rader är en hvar-
 hvar fem meter i längd, och efter dess längd.
 På den rader på gammal hvar till tolkning
 till fem kronor middag. Sedan skall man lägga
 till dem. Ut "blom" men den frukt. Detta
 betyder, att man träs den på en "klyfta"
 som antingen har haft en rader naturlig form,
 eller har man i en rader fast samman-
 två bitar med en klur. Denne är spind an
 en och är en meter lång. Vanligen rätter
 längden till efter hvar hvar till tolkning. Med andra
 "Ullensiga" menas, att man träs på hvar.
 Sedan läggs men hela gammal rader i veck
 efter detta. På samma sätt gör man med
 "lyna". Detta fullgör så, att man hvar
 upp hvar men och lara "lyna" fullgör man

2 ett tråg, som är $1\frac{1}{2}$ alm lång, $\frac{1}{2}$ alm brett samt
har gafflar och sidostoppen som är ett par tum
hög. Vanligen är den gjord av $\frac{1}{2}$ tons
bräder.

Slive- (skt) näringarna skola alltid stå, nysa.
Det är endast vid man får i dem. Man fiskar
nästan i hela Åresund. Men ha sitt namn därefter,
att de är färdiga i ^{alltid} vilans med en färdig
och dera med tröskmen till sin båt. Man
får dem på 5-9 fannars djup.

Om ett gäsn får i fjoden, vilket får handas,
då de är mycket stora i kanten, då
måste man taga ^{dem} med gäsn bitar, som
kallas skidlar. Men står man in i näring
tröskmen, stället för de markor som näring
bort. Detta har tagit lång tid, ibland ett
par veckor. Man kan också namna pådelaren

2. Kartan, som sitta allra ytterst. Man
kallas sålunda den bit som man binder för
näringen med för "huden". Nu när leges en
ny näring, så sålens sådana. Man måste
därför "kita" den, vilket tillguds sålunda, att
man "omför" den med nöjda tillfredsställelse.
Man tar med nälen en stor stolpe och
låter den sedan gå på om tre maktar och
sedan slår man den kontinuerligt. Så ska man
kita vägen. För kartan från del 8-9-10 "huden"
mellan vägen från. Vägen sålunda av 4 bord.

Om för den "huden" är mycket ömtåliga och god
karta. I sådana, vägen man får ofta laga
den.

När man börjar för näring, så sålens "omför"
och "huden" som kallas för den. Den delen som
man gör sitta på. Man får reda den själv.

5133

28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den långa vintern är ett utmärkt hjälpmedel
för den, som har goda och fina, att "vota" på sin egen.

Kulturmärken: Dessa lilla myskel siltbagare.
De äro äro oflämna betydlig frändar. Varje
kudva är fränd med en linneme, som är tre
fjuntusen läng. Linneme fastgöres med en kulle
(knapp) till en stor kudva. De äro lika frä
som siltbagare. De äro emellertid ^{endast} 200-250
ord djupa. De sättes ungefär mitt i vatten.
Om djupet är 7 fannar, så sättes de på
tre fannars djup.

Man kan, även för tillfredelse med dem, se för
maktigt och kunnigt i dem.

Siltbagare, sättes redan i april månad men
den verkliga siltbuden börjar för i august, och
alltså blivt kallare och silt buden drar sig mot
kusten samt håller på till slut i oktober eller
början av november.

Jordha-garn: Dessa är 2-300 fannar
långt. Markerna är stora. Det går 12-16 bräd-
dar aln. Dessa dygler är när bränta eller
4 1/4 är fem alnar.

Fra öfverkanter hänger ned små träflor, som
sitta på en aln arland på ena änden. Dessa
är fastgjorda med linan som här kallas "täl".
De är små, endast en tum lång, 1/2 breda (hög)
1/4 tum tjock. Fra underkanter hänger ned
flankar. I dessa pätter man snösten. Dessa
sitta på en fanns arland på ena änden.

Träflor eller flötkor är ett mycket lätt träarb.
som liknar kork. Man menar att det är ^{hug}flor
är någon särskild sorts trä. Det användes
särskilt från Ryssland.

Man har både bomull och hamp-
tälmar, men de senare är bättre, då de ej "tröjer" sig så mycket.

Flundegurn. Dessa ha betydligt större makt
än tröskagurnen. Dess storlek är 10-12 bnd
jäs aln. Man har oftast både skumhorn och gattor i
dem. De är en mycket större än tröskagurnen, ibland 4-500
femnar långa.

I början av stutet av gurnen har man
vakare eller stödar. Lik består endast av
ett två meter långt tåkt, på vars mitt man
satt fyra gårdar stora rethlanglära kuddskivor.
Man har även vakare, där mittelpartiet har
en kornisk form och består av kork, beklätt
med plåt. Inredning änden sitter en stor kork.
I mitten en stor sten skall sättes, och i toppen
har man en flägg, snick eller vit, som man sätter
derättes med enlättnen.

Man kan fånga äl uten på frühnemnda
sitt även med rev, med pusa och hanna, med
ljuster, med älakyppe.

En älver har vanligen 100 krorer. Den består
av en lina, som är 100 fannar lång. På denna
sitter sedan torser eller "gimor". Det finnes en säder
på varje fann eller halvfann. Dessa är en äls
lång. I änden på denna sitter en flatorlagen äls-
kord nr 2. Linan är en tobaksroslina. När
man skall lägga ut den, så tändar man
först alla krorerna på en spilt. Den är en
"fläkt" eller kapp, som är en halv meter lång. Denne
"fläkt" är antingen naturlig eller har man satt
ilop, för stycken kappas, så att de tillsammans
bilda en klypa. På denna sätter man nu på
krorerna en och en, sedan man droptinnar stulit

agnet, som vanligen består av två eller sällan tre, på
botten. Sedan man satt på spliten kordarna, binder man
med ett band ihop de båda "flätk"ändarna. I själva
linan läggs man i sanden, som man har i ett träg, som
är $1\frac{1}{2}$ alm långt och $\frac{1}{2}$ alm brett samt på kantzarna
fästet med tunn höga garlar. Detta gör man för att
undvika, att tassarna "bilo" sig eller fast sig till samman.

Sedan man alltså gjort i ordning korden, så sätter
man den i sin "lilla" båt, som man vanligen har utan
sin stora fiskebåt samt rör ut och sätter korden. Detta
skru på en 8-10 fannars djup. När man kommit
ut, så kastar man först en valare och sedan läggs
man ut linan med tassarna, medan en annan
man i båten riktar rör framåt. Man sätter ej ut roten
rakt fram utan i vinkel och eller i bukten för att fri-
hålla, att den står sig. Man binder ihop 10-20 stycken
linor med 100 kordar på varje, så att opåsl 1000-2000

Krokar läggs ute. Alla sät kastar man ut en vabare.
 Den vabare består av ett bröd meter långt täckt (kapp).
 På oms mitt sitter en tre - fyra korvskinn av
 ribbangslår form en bröd.dm. eller mera i egen skänning.
 Tena änden på vabaren sitter ett upp, som är fäst
 med ögla, i vilken man brukar placera en rätt stor
 sten på någon höj eller mera eller en tegelsten.
 På grund av sin tyngd sjunker krockarna medelbart
 till botten.

Man lägger ut krockarna på kvällen och tar upp
 dem på morgnen, till fri solen går upp. Man
 anser, att man får bisk napp medan solen är
 nere.

Man lägger ut krockarna nästan hela året men
 särskilt om vintern och hösten.

Stämpelkrokar. På dessa krokar lår man lön- eller näbb-
gäddor. Man har ännu här en längdina på 100 famnar.
Den är försedd med tassar, som sitta på en famn eller
halv famn avstånd från varandra. Krokarna är böjda
och försedda med en ^{hullning} hak. Som ofta användes man av
småa stämpelbitar eller "spall", ett slags snäpfisk. Man
sticker krokarne med agnel på en späl eller av blöta
skeläpp. Sedan man har på alla krokarne, så binder
man ett snöre om "fästkan" eller klykan. Sedan är de
färdiga att sättas upp. Man lägger ut dem på
ett djup av 6-8 famnar. Man har även här
ett tråg på 1 1/2 fots längd och 1/2 f. brett. I detta tråg
man nu ganska mycket sand och här placeras
nu "fästarna" för att undvika att de ska sjunka. När
man nu lägger ut dem på djupet ratter så har
man en vakare i raddan ändan med några korta
skärvar och riktare på ett par desimet. längd.

5133

37.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När man läggs ut över, så går man ut i rätt från
utan man sätter den i sidvack eller bukten för att förhindra
att farvatten snö sig. Men till skillnad från ålkrökarna
så låter man den stå uppe i ytan, varvid krökarna
komma att ligga på djupa ytan medan tararna tefläns
sig något längre ned. För att nu krökarna skola flyta
uppe i ytan, så har man ett flöte. Detta består
vanligen av en krökskiva på 3-5 decim. i diameter.
Det sitter en sådan krökskiva på var fimde
krök.

Men denna lades man ut på kvällen och
tog upp dem på morgnen.

Slaloppet. Man tog för mycket åt i slaloppet. För en
femtio år sedan användes dessa ofta. Men
har man den största kras men man begär sig
ej mycket om, om man får någon åt eller ej. Vatten
vare förhållande till en sådan mätning vid sin bål
intill kajan. Den slaloppet är en meter lång.
Den liknar mycket ett liggande krus. Den är
budd på mitten och avsmalnar mot båda ändarna.
På sin bredaste del är den 6-7 tum men på sin
smalaste ändar 3-4 tum. Den är försett med
två öppningar, av vilka den främre har ett
inlopp. Den slutar till slut med en träplugg
eller en kork, som bättre slutar till öppningen.
Den sänks ned förmedelst en lin, vars ena ände
hängs om kypen och vars andra ände är försett
med en ögla, i vilken man placerar en stor sten
eller tegelsten. Den förhåller sig så, att man

använda som sänke en fjärrhållning, som man släper
om en kypa. Genom ett amsat ser en den färd
nå en stolpe på bagen, så att den lätt kan drivas
Upp. Man måste använda sådana sänker, då
kypen är ny. När den en gång blivit gammal,
så spänker den av sig själv, varför särskild sänke
blir överflödig.

Den är gjord av samma material som vanliga
korgar, nämligen av klivna eneribbor. Dessa
tilverkas speciellt i Blekinge, där det finns
många korgmakare. Men främst de, att under
föd bringa, då de ligger ned på slättlandet
till vändarna för att avryta sina hemsteds åter
brack sådana med sig, som de själva tilverkat
eller bytt sig till.

Man säger man betar dem som ex: en
billsbit eller en flåhåbit.

5133

70.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Man kan få ett par ölar på några bekter eller mera

En ny ålkytt fiskas ej, finen den legal i vattnet
en vecka.

Gläbbsmör. En kammad eller rusa betad del är en smärre del, som dralles utspädd är ett antal bågjar eller bögjar av olika storlek, samt dels är en bredare del armen, vanligen femens del men ibland tre och även fyra. Dessutom finns del inuti rusan eller ryggen ett till och med tre inlöpen. Den främre delen är denna kallas strub. Beträffande bågarna så är den gjorda av järn, som är mjukt och böjligt eller av eld, som är mycket motståndskraftigt eller användes som olika slags metalltråd såsom järn, koppar eller mässings tråd. Storleken eller diametern på denna rättar sig efter rusans storlek. Armlängden emellanåt även växlade, ibland en aln, ibland mer, ibland mindre. Man har de minsta bågarna alltid i struten och de större längre ut mot armarna. Den sista eller största bogen är verkligen flathändertad och kallas vanligen storbågen. Den minsta bogen är en folh krog och sedan ökas varje bög med några tum, så att storbågens bög är 2 1/2 - 3 folh krog. Numera kan man flera

lågare för 5-10. Rissens längd från storlagen till stubbänden
varierar för 8 fot - 13. Amsens (arnas) längd varierar för 8-10 fot
i sidomåttet och 16½ fot i mittelmåttet. Markens storlek är
även olika. Man har stora marker i amsen än i stulten. På de
från år den 16 var på åln och i den senare är den 20
var på åln. Amsens årbunden är n:r 12 nötkärlig
garn och fiskevarell eller stulten är n:r 12 tolvkärlig. Dessa
mossor är mycket vittbanta och användes vanligen för att
tätas med. Klarnorna är däremot mera smaltbanta och
har mindre marker. Markens storlek på dessa är i amsen
30 var på åln och i fiskevarell 40 var på åln. De är
gjorda av n:r 12 nötkärlig garn. Om man hade bra
intögen var det påveta stork och del andra mindre.
Skillnaden mellan dem var ibland en åln.

För i tiden gjorde man sina hemmar gjär. Men till
dem är lingen. Det tog en vecka ibland ett par ^{härskande} ~~besökande~~
på hur "stött" man satt vid. Man kunde även köpa tv-

dena men de var ej "fihliga", saemed meres, att man icke
fick nagon fide i dem.

Romarna sitta fästade i storkägen. De äro ju storkägar,
vartigen 20-40-50 var på aln. Över- och underhanten på armarna
kallas "tälmar". Man talas om snitt-arm eller längarm samt sidr-
armar eller vackarmar. Vilt tälmar användes dels väster om
dels högerhaget bomullsgarn, vartigen har man kampa
eller tregarns manilla garn. De äro knutna med 9 trådar garn
nr. 12. De äro handlagda samt grova. Användes man bomulls-
tälmar, så äro dem kallade av dubbeltrådad bomulls-
garn. För att hålla garnet (tälmen) upprätt har man sytt
fast på den örekanal klockflad, som hängs på en flöte
om för att hålla den nere, har man antingen flyttankar
eller små stenar, som sitta i klockan i ett s. k. stensband.
Flomarna sättes antingen på djup eller grunt vatten
entil handkanten eller ett stycke längre ut så att öre-
tälmen står i vattenytan. Om det är djup vatten, där

5133

Man skall påseu den, så friser man den med blyantens
och stenar. Skall den stå på grund vatten, så ritar man
den fast med peler, en i stunden och en på vardera almen.

Man förklarar med hemmen med en mien "främl" och
korten. Redan förut är anmärkt, att man för att
han men "småttanta" eller främmande personer och främlingar,
att de är mycket stormaktiga eller "starktanta".
Talarman kunde man ännu få skubbla.

44.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pekhor. Man har två "riken", som man använder till agra, även i en pekhor. Kleina består av en bäge eller bögjel med nedhängande nät. Bågen är två till fyra meter i omkrets. Nätet är en meter långt och bundet med fin skinnsgår, som är 76 varv på aln, vanligen färgat blått. Två till tre bäger har man sett fast en bräda av fjäder och på denna har man sedan spikat ett två meter långt fjäderlätte, som är ett par dm. brett. Man går nu rök strandkanten och stryker med näven utmed botten.

Den runda bågen är gjord av galvaniserad järntråd eller av rotting. Man fyller i denna nät av olika slag som sand, bärtre, brunn och eller korall samt spriz och spik, av olika smärte.

Serotonen har man en särskild slags pyng, som
speciellt användes för att ha egen med. Den är
mycket mindre än en kanna om den inte har
den finare masken. Den längd för storlagen till
stutänden är 1,5 meter 4 fot. Storlagen är endast
1 1/2 fot höga. Det finns fyra lagar i stuten som har
sidorarna, som vardera är 3 1/2 fot. Maskerna är
mycket små, de har storlek på 72 varv på aln i
armarna om 85 varv på aln i stuten. Till storlagen är
materialet rött, medan de övriga lagarna är av
galvaniserad järntråd.

"Landrusor"

Landrusor. Man håller dem två, därför, att de sättas nära
 intill landen där användas mycket för fräkt av al.
 Den består dels av en mittelarm, som är 25 fot lång och
 2 fot hög samt två stutar, vardera sex fot långa. Den
 uppkommer sågvarn, att man binder ihop två nio-
 medelben armer. Mittelarmen är tillverkad av vänter-
 hagel niobrådes bomullsgarn nr 12. Maskstorleken är
 30 varv på aln. Stutarna är fördda med två inlöpen,
 framme med 38 varv på aln och den bakre med 50 varv på
 aln, vilket påkända ulgörs maskornas storlek i stutarna. Den
 är även knuten med niobrådes bomullsgarn nr 12 samt har 4 högar.
 På önskanter sitta förade vid brymen, som ulgörs av nr 12
 niö eller tolobrådes vänter bittrakt bomullsgarn, korleflav
 eller korlebarb som användes som stöcke för att hålla armen
 upprätt. På underkanten har man satt fast blygränken,
 som man trätt på brymen. Stålgarnet fot höga och vinda.
 Utan man sätter ut den utmed skandkanten, så pålar

man med den utmed skonden. Men kan därvidt bändilleg
hur många rutor som helst. I bland ses man långa
rader av sådana på utmed kanten. Som pålar
avändas tycker fönstret, som är $1\frac{1}{2}$ m 5 fot
långa och ett par dec eller knappt en fot breda.

Skor påttas vanligen på grund vatten men är på
djup, då de ju är klädda med korkfötter i överkanten,
frå att hålla den flytande och blybitar i underkanten, som föra
att hålla dem kvar på botten. Men några stenas, som
hvar sitter i kanten på ändarna, har man ej.

Vader För använde man vader mycket. Nuomen är det endast under tingsri man tar fram dem. Det är ju för det mycket dyligt om det är det droppa vattenade följande med vädret.

Den vad består av flera delar. Den största delen är en mera utas. Någon. Den främsta delen var en snick, som hallas för hel. De yttre maskorna på denna var mycket stora 1.5-2 dm. mellan knutarna. Samt i dem var vanligen n:r 12 settidigt. Detta var det yttre nätet. Innanför det kom ett finare nät. Maskorna på detta var 14-18 varv på aln samt var tubvridet n:r 20 sex eller nio tridigt. Ytterst var sex fot djupt. Mått längd 10 fot. Stäm var 20 fannar lång. Fram över sidan på ovankanten eller på botten längs hela med korlestad, som var påbrydd i spets linan, som var förhågen av kampan eller bunnell. På undersidan var påbrydd blybitar, som var dragna på botten.

De föna användes som flöte för att hålla den upprätt
och de senare hade till uppgift att hålla den nära vid
botten.

Till denna fästade man sedan tre eller fyra grova
kamplinos, som vanligen var vardera c:a 50 fannar
lång, på varje arm.

De flesta fiskare hade då vanligen två båtar, en stor
fiskebåt och en mindre roddbåt med sig, då de var
ute och fiskade. När man lade ut vaden, så låg man
vanligen till ankare. Man fäste då en änden av vaden
i fören på fiskebåten, medan man placerade vaden i den
lilla båten. Sedan ankrefturten man rodde kastade man
vaden ut från båten, så att den kom att ligga i en
båge och fästade andra änden i fiskebåten. Den
gjorde omedelbart till botten. Så fort man hade
lagt ut den, så gällde det att kala in den.
Man gjorde detta från samma sida som man lagt ut den.

Om man hade två linor ute, så stod den 150 fannar
på botten. När man drog upp vaden, så använde man
sig av en handvisch, som stod på däck. På denna
satt vi en trärulle, som var dragen på en axel och på denna
hade man spänkt en linor av tjock hamra. Sedan fanns
det två verbandtag, ett på vardera sidan och där stod
en man på vardera sidan och var förbundet med
ett katalin linor, som var fäst i vaden. På senare tid
hade man en motor, som var kopplad till vristen
och drog upp vaden.

För tiden om det hundraåriga tidspåttor man
fick men även torsh och "lovkatter", vilken senare
liknar en gadda men har huvudet precis som ett
katt.

Man låg hundraåriga i kallegatt väster om Arholmen.
Man seglade dit i april och stannade där hela
sommar.

Trawl. Jag har ännu varit med och trawlat. Numera är
det ju förbjudet att använda trawl. Men jag
 skall i kortet beskriva hur en trawl ser ut.
 Den består av ett nät, som liknar en säck och vanligen
 kallas kalv-samt två små armar. Det är c:a 6
 famnar långt. Över- och underkanten på armarna och
 och nedt kanten, som även kallas stult, finns tätnar,
 som utgöres av mjölkavslätor och är mycket grova.
 Sådana pålles däremot på struts kanten. I hela trawlen
 kallas ikänd ännu för kalv. I änden på tätnarna, som
 sitta på armarna, finns på vardera sidan en grov
 stake på varje arm. Några plåstorker eller kortblad som
 ligger nära tvärga ned på överkanten på tätnen finns
 ej och ej heller några stenar äro fästade i under-
 kanten. Men i nedre delen av varje stake
 finns en lina med hank i, i vilken man fäster
 en stor sten. Vidare finns det två stora och grova

länsmän, en på vardera sidan dessa är två alnar långa
och breda. Mitt på dessa finns två jämsöglar, en ^{över} och en ^{under}
på vardera sidan. Mellan halvan och länsmäns finns
några linor, som är fästade i dessa öglar. Dessa
linor är fem- sex famnar långa och i dessa hänga
alltid länsmän. Sedan finns ett par sm-
travande linor, som går från länsmäns till båten.

Dessa är ca 15 famnar långa men går tillb-
räns till en, några famnar längre de kommer från till
båten. De är fästade i järn på båten.

Travlen läggs ut, medan båten är i full fart.
Man kastar ut först kelven och sedan länsmäns
från aktern på båten. När dessa kommer i vattnet,
så dyker travlen strax till botten, tack vare
länsmäns tyngd. Dessa tjäna att hålla armarna
åtsitt. Man släppte ut den på en 17-20 famnas
djup och täppte mätte linorna från båten åtminstone

håller denna tungt. På grundade tunga länsmans
möbländ med vatten, så kan man ej se på fotare
än tre knop.

När man stäpar travlen efter sig en främs,
så fög man upp den och fände den och sedan
kattade man ut den igen.

Man fiskade med trawl i Kattergatt speciellt i
närheten av Anholm och Moen.

Man hade en vinsk, som stod på däck och med
lygeln av denna halade man in trawlen. Ibland
hade man en moter, som drev den.

Man fisk i trawlen med rödgäddor men även kunde
man få även fisk ex. piggsas och stentek. De små fög
man huvudsakligen om väien och fördomaren.

De uppehåller sig på sandbotten på djupt vatten.
Larus lek inhoppas på väien under februari till april.

De vandrar efter lektiden på djupt vatten under sommaren.

5133

SS.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lopp.

De äro emellertid minnen förbudat ^{i Erösund} att man ännu, att
denne fiskemetod skadan fisket sången att trawler
tas med sig all fisk både fullväxt och yngel.

Älbtottenham. ~~Älbtottenham~~ ~~beras~~ det är en yttre del, som skiljats en komma och består liksom denna är en stadt och armar, sammanhängande del.

I struten finnes H-5 båg, som sitta en aln från varandra och som tjena att hålla isen utspänd i strömbuungen. Bågarne finnes i denna båd intagen. Rusan har derutan båd armar, en kort, som endast är tre fannar lång och en längre, som är 15 fannar. Från öfverkanter hänga ned fastsydda vid fäbren på en alus avstånd från varandra fläddor eller träffar samt vid underkanterna sitta blyhular, som ^{sitta} ~~är~~ spolföriga och fastsydda vid underkanten med ett snöre, som går genom hål i dem eller stenar, som sitta fastade i banken på en fannas avstånd. Vanligen har man i underkanterna på fäbren hänga en grov kätting, för att de då dågligen släpjas på botten. Samt är i rusan 12 hädelt bomullsgarn. Markernas

på kottas de i trädfjara eller stenholsojla.

Den dragg, som vanligen är fullvuxen är färdig, består av en öre färdig del, på vars ömsida sitter en ring, i vilken man skall fästa linan som med tillfugles 3-5 utåtgående böjda almar, vanligen kallade horn.

Beträffande djupleken på nätet så ruttas sig denna efter djupet i vattnet, där man fatter dem.

Skä detta vanligen är 3-5 famnar, så är denna minst tre famnar djupa.

Mygädd. En mygädd är gjord av bomullsgarn, men man tar
man klampa, stället man använder nötkärligt garn.
Måsternas storlek var 16-20 bred på alm. Man kan ha
fyra bågarna är jämbred eller banta men oftast kan man ej
nägra. Man kan dessutom 4 språk, som bär alla hällen
bågarna eller bantarna utspänd. Den går två på var-
den sidan snett från den ena sidans orientant till
den andres orientant. I främre delen av derena
finnes ett inlöp eller en öppning, genom vilken
fisken kommer in. En mygädd är fyra fannar lång
och en fann bred.

Man sätter ut den vid stranden. Man tar
fisks eller spigg eller "spik" av slags småfisk
v deuna.